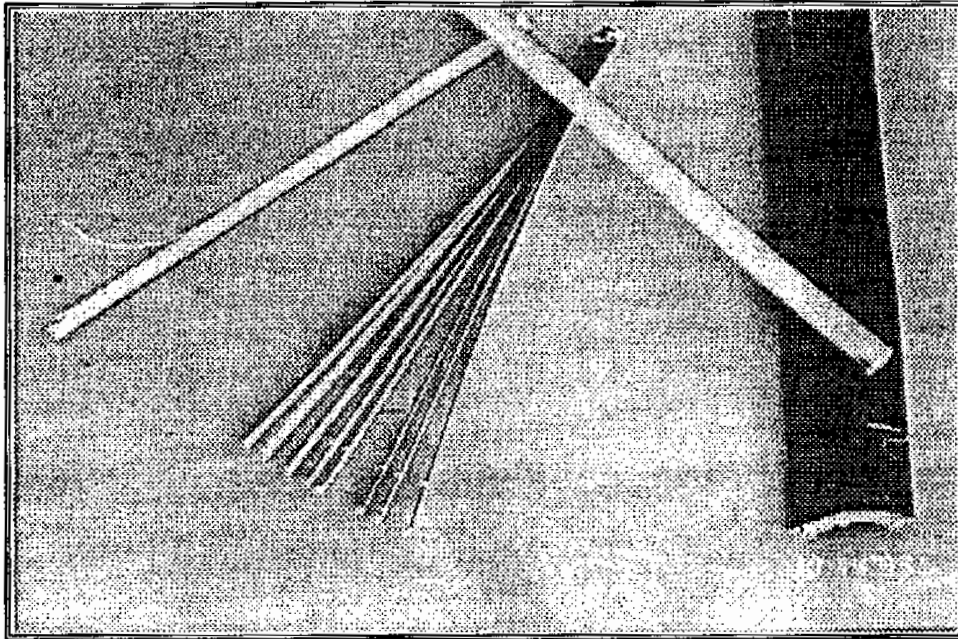

2. การจัดโดยมีผิวไม้เป็นส่วนตอก เรียกว่า ตอกตะแกง

การจัดตอกเป็นงานขั้นแรกที่สำคัญในการทำเครื่องจักสาน และเป็นขั้นตอนที่สำคัญมาก

การสาน คือการนำวัสดุมาขัดกันให้เป็นรูปร่างต่าง ๆ โดยการ "ขก" "ข่ม" สลับกันไป ตามลายลักษณะที่ต้องการ การสานเป็นขั้นตอนที่สำคัญของการทำเครื่องจักสานถัดจากการจักซึ่งเป็นการเตรียมวัสดุการสานนั้นถือได้ว่าเป็นกระบวนการทางความคิดสร้างสรรค์ของ มนุษย์ ที่นำ วัฒนธรรมชาติมาทำประโยชน์ โดยใช้ความคิดและฝีมือเป็นหลัก

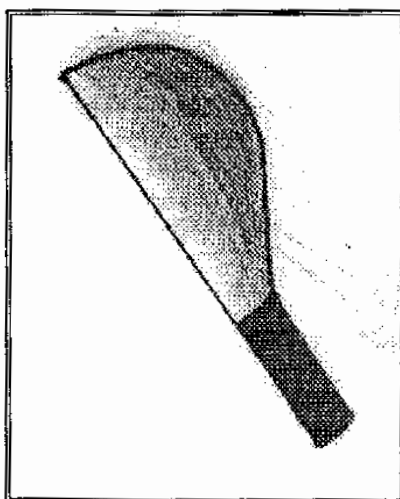
การสานจำเป็นต้องเลือกวัสดุที่มีลักษณะเป็นเส้น มีความเหนียว อ่อนตัวได้ดี เช่น เส้นพลาสติก เส้นหนัง ไบลาเน โบรมะพร้าว ฐด กก ผักตบชวา เป็นต้น สำหรับในพืชแห้งกรอบ ไม่ควรนำมาสานเพราะจะหักเสียหายได้ง่าย ควรใช้ผ้าชุบน้ำหมาด ๆ คลุมทิ้งไว้ เพื่อให้ใบพืชชื้นอ่อนตัวได้ดีก่อนนำมาสาน เส้นวัสดุที่ใช้สานเรียกว่า "เส้นตอก" เส้นตอกแต่ละเส้น ควรมีขนาดและความยาวเท่ากันเพื่อความสะดวกในการสาน และได้ผลงานที่สวยงาม บางครั้งเส้นตอกทำจากไม้ไผ่เราเรียกว่า "ตอกไม้ไผ่"

การจัก คือ การนำวัสดุเป็นเส้นอ่อน ๆ มีความยาวสมควรเพื่อใช้ถักยึดโครงสร้างภายนอกให้ติดกับผนังของเครื่องจักสานซึ่งเป็นกระบวนการประกอบที่ช่วยให้การทำเครื่องจักสาน

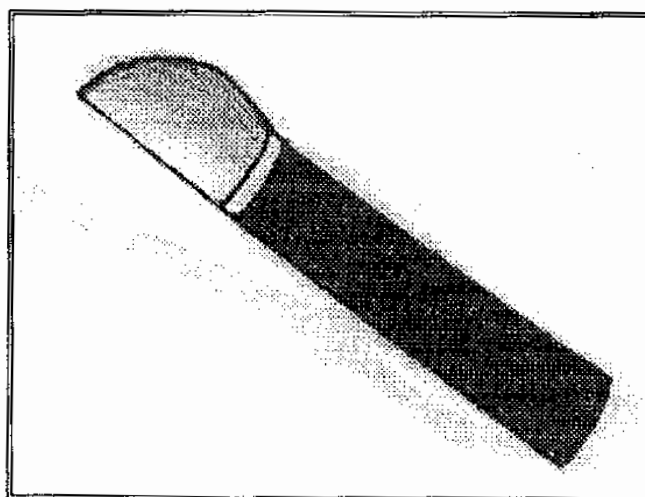
สมบูรณ์ เช่น การถักขอบของภาชนะจักสานไม้ไผ่ การถักหูภาชนะ หรือการถักโครงการต่าง ๆ ของภาชนะ การถักแบบนี้บางครั้งเรียกว่า "การผูกก็ได้"

เครื่องมือที่ใช้ในการทำจักสาน มี 3 ชนิด คือ

1. มีด เป็นเครื่องมือสำหรับแปรรูปวัสดุธรรมชาติเป็นวัสดุสำหรับจักสาน
 - 1.1 มีดสำหรับใช้ฟันหรือผ่าไม้ไผ่ มีดชนิดนี้จะใช้ในการทำเครื่องจักสานขั้นตอนแรก คือ เริ่มตัดไม้ไผ่ หรือหอยมาจากป่า

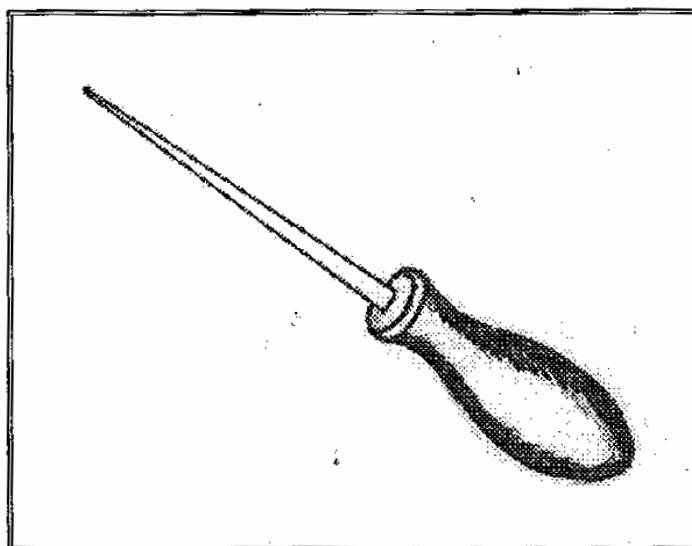

1.2 มีดตอก มีดชนิดนี้มีประโยชน์ใช้สอดตามชื่อเรียก คือ เป็นมีดสำหรับใช้จักตอก มีรูปลักษณะเรียวแหลม ปลายและด้ามงอน ส่วนมากตัวมีดจะสั้นกว่าด้าม

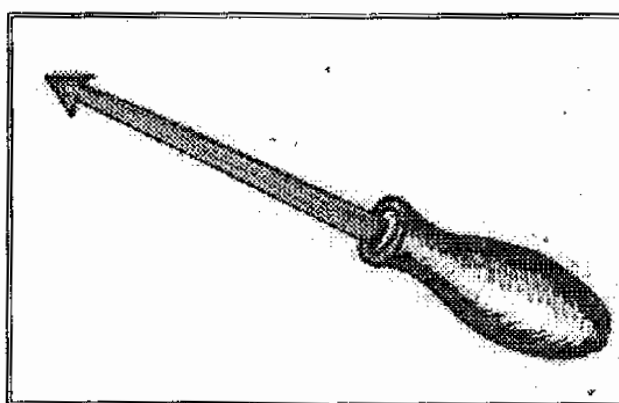

2. เหล็กหมาด เป็นเหล็กปลายแหลมสำหรับใช้เจาะ ฝัง และ มีอยู่ 2 ชนิด คือ

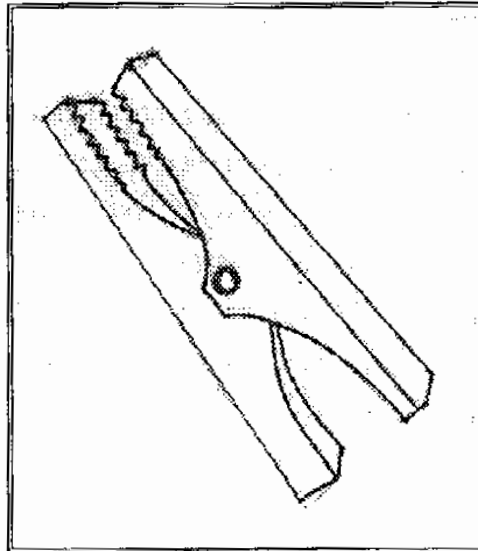
2.1 เหล็กหมาดปลายแหลม ใช้สำหรับ ไซ และ เป็นเหล็กปลายแหลมกล้ายเข็ม ยาวประมาณ 3 นิ้ว มีด้ามกลมทำด้วยไม้ ใช้สำหรับร้อยหวายในการถักขอบหรือผูกโครงสร้าง ของเครื่องจักสาน

2.2 เหล็กหมาดปลายแบนหรือปลายหอกเป็นเหล็กแหลมปลายแบนคล้ายปลายลูกศร หรือใบหอก มีด้ามกลม ยาวประมาณ 4 - 5 นิ้ว เหล็กหมาดนี้ใช้สำหรับเจาะขอบไม้ไผ่หรือ หวาย หรือวัสดุอื่น ๆ ที่ใช้เป็นส่วนประกอบของเครื่องจักสาน เหล็กหมาดชนิดนี้จะใช้เจาะโดย ใช้นิ้วมือบีบด้ามให้ปลายเหล็กหมุน เจาะลงไปในวัสดุ

3. คีมไม้ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่มีลักษณะคล้ายคีมทั่วไป คือ มีส่วนปากสำหรับหนีบ มีด้านจับ คีมนี้มักทำด้วยไม้เนื้อแข็งและเหนียว คีมชนิดนี้จะใช้หนีบขอบปากของเครื่องจักสาน เวลา ผูกขอบ หรือเข้าขอบ

เครื่องมือเครื่องใช้ทั้ง 3 ชนิดนี้ เป็นเครื่องมือที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง สำหรับการทำเครื่องจักสาน โดยเฉพาะเครื่องจักสานไม้ไผ่ และหวาย จะขาดเสียไม่ได้

ลักษณะของการสร้างลวดลาย แบ่งออกเป็นแบบต่าง ๆ ดังนี้

1. ลายขัด
2. ลายทแยง
3. ลายขด
4. ลายอิสระ

ในที่นี้จะเรียนเฉพาะลายขัด เพราะเป็นลายขั้นพื้นฐาน

ลายขัด

ถือได้ว่าเป็นลายพื้นฐานของงานจักสาน ลักษณะของลายขัด เป็นการสร้างแรงยึดระหว่างกันของดอก หรือวัสดุอื่น ๆ ด้วยการขัดเป็นมุมฉากระหว่างแนวตั้งหรือเส้นตั้งกับแนวนอนหรือเส้นนอน อาจจะใช้ขัดกันให้เกิดช่องว่างระหว่างเส้นดอก เป็นตาสี่เหลี่ยม เล็กใหญ่ อย่งไรก็ได้

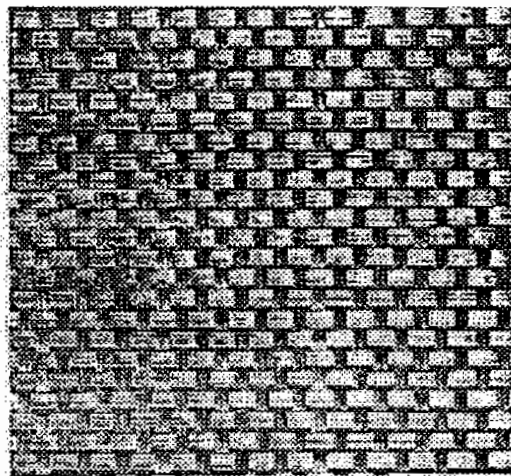
ลายขัดได้วิวัฒนาการขัดกันระหว่างเส้นดอกแนวตั้งและแนวนอนอย่างละเส้นมาเป็นการใช้เส้นดอกแนวละหลาย ๆ เส้นขัดสลับกันทำให้เกิดลายใหม่ ๆ ขึ้น หรืออาจจะสอดทแยงเข้าไประหว่างเส้นตั้งและเส้นนอนก็ได้ลายใหม่เช่นกันหรือจะได้ลายขัดกันในลักษณะแนวทแยงมีช่องว่างเป็นรูปข้าวหลามตัดก็ได้ หรืออาจเพิ่มเส้นดอกด้วยการยก และข่ม สลับกันไปเช่น ลายสอง และลายสาม จะทำให้ได้ลายขัดที่ละเอียดยิ่งขึ้นและมีลวดลายที่ปรากฏบนผิวแปลกออกไปด้วย ถ้าพิจารณาแล้วจะเห็นว่า "ลายขัด" เป็นแม่แบบของลายสานทั้งปวง ซึ่งมีอยู่ในงานจักสานของชนิดต่าง ๆ ทั่วไป และเป็นลายที่วิวัฒนาการขึ้นมาเป็นลายต่าง ๆ ตามความต้องการด้านประโยชน์ใช้สอยได้มากมายตั้งแต่ลายขัดธรรมดา ด้วยการยกเส้นหนึ่งสอดขัดเข้าไปเส้นหนึ่งมาจนถึงยกสองเส้น ข่มสองเส้น ซึ่งเรียกว่า ลายสอง ยกสามเส้น ข่มสามเส้น เรียกว่า ลายสาม เรื่อยไปจนถึงการสานแบบยกดอกเป็นลวดลายต่าง ๆ

ลายขัดที่วิวัฒนาการไปมากของไทย คือ "ลายผีบ้า" หรือ "ลายกระดิ่งผัดข้าว" เป็นลายที่มีสานกันเกือบทุกภาค และมักเรียกตรงกันว่า "ลายบ้า" หรือ "ลายผีบ้า" ซึ่งเป็นเพราะลายที่สานยากนั่นเอง

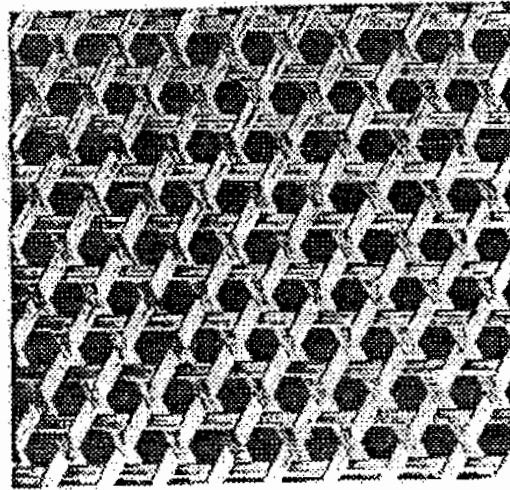
ลายขัดที่เรียกว่า "ลายหนึ่ง" เป็นลายที่ใช้ประโยชน์ได้มาก เพราะสามารถสานให้เกิดค่าดี ค่าห่างอย่างไรก็ได้ ตั้งแต่สานเป็นค่าห่าง สำหรับทำรั้วบ้าน ฝาบ้าน เล้าไก่ ไปจนถึงสานติดกันเป็นค่าดี ๆ ใช้เป็นภาชนะต่าง ๆ เช่น ตะข้อง ตะกร้า กระบุง ส่วนลายที่ละเอียดขึ้นไปอีก เช่น ลายสอง ลายสาม ซึ่งเป็นลายที่ต้องการความสวยงาม จึงมักใช้สานสิ่งที่ต้องการความสวยงามของลวดลาย เช่น ทำลายเสื่อ ฝาบ้าน เป็นต้น

ลักษณะของการสาน โดยทั่วไปจำแนกได้ดังนี้

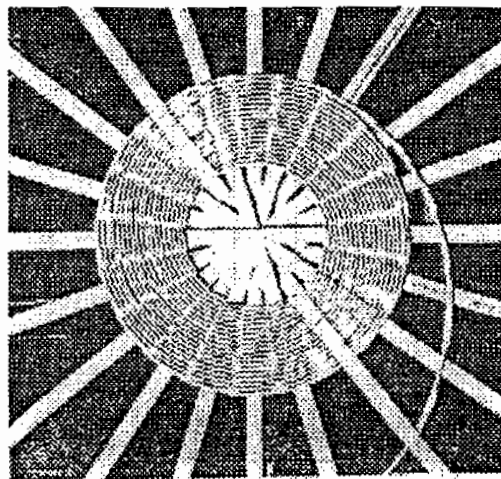
1. การสานด้วยวิธีการสอดขัดกัน

2. การสานด้วยการสอดขัดกันด้วยเส้นทแยง

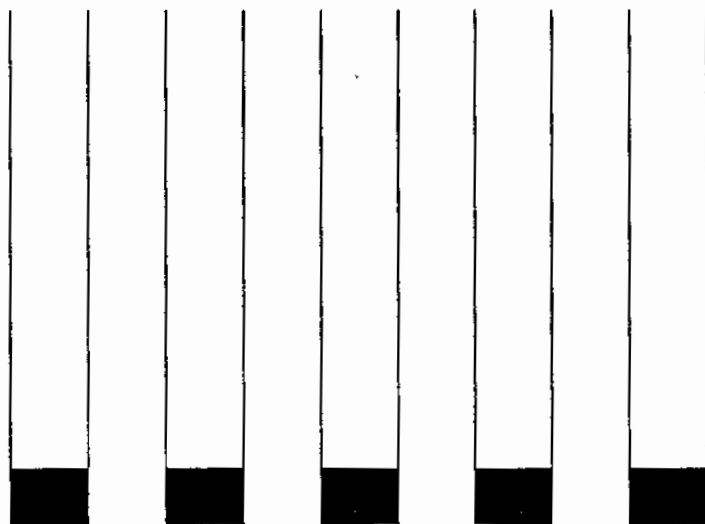
3. การสานด้วยวิธีขดเป็นวง

จากลักษณะของการสานประเภทใหญ่ ๆ ทั้ง 3 ชนิดนี้เป็นวิวัฒนาการของการสานลวดลายเพื่อให้เกิดประโยชน์เหมาะสมกับชนิดและรูปทรง

วิธีการสานลายขัดหรือลายหนึ่ง
นำเส้นนอน มาสานลายหนึ่ง ดังนี้

แถวที่ 1 ช่ม 1 ยก 1 ช่ม 1 ยก 1 ช่ม 1 ยก 1 ช่ม 1 ยก 1

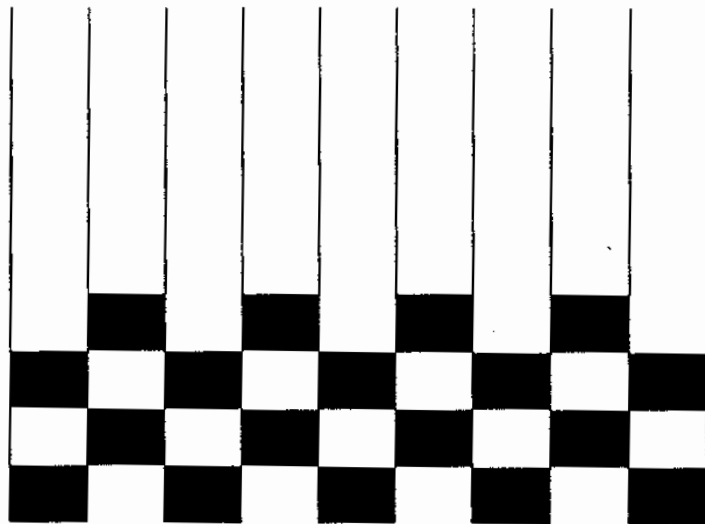
แถวที่ 2 ยก 1 ช่ม 1 ยก 1 ช่ม 1 ยก 1 ช่ม 1 ยก 1 ช่ม 1

แถวที่ 3 ช่ม 1 ยก 1 ช่ม 1 ยก 1 ช่ม 1 ยก 1 ช่ม 1 ยก 1

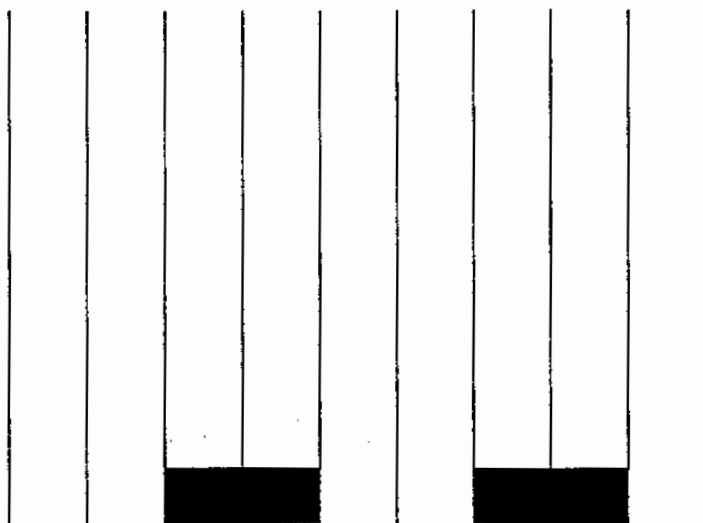

แถวที่ 4 ยก 1 ช่ม 1 ยก 1 ช่ม 1 ยก 1 ช่ม 1 ยก 1 ช่ม 1

วิธีการสานลายสอง
นำเส้นนอนมาสานลายสองดังนี้

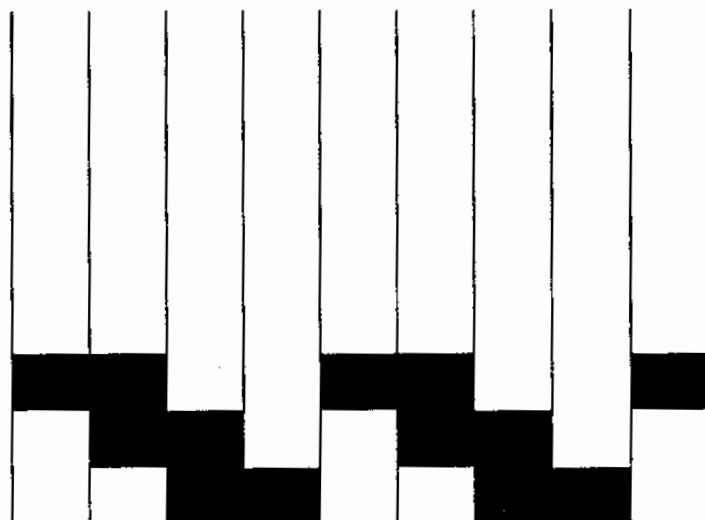
แถวที่ 1 ยก 2 ช่ม 2 ยก 2 ช่ม 2 ยก 2 ช่ม 2 ยก 2 ช่ม 1

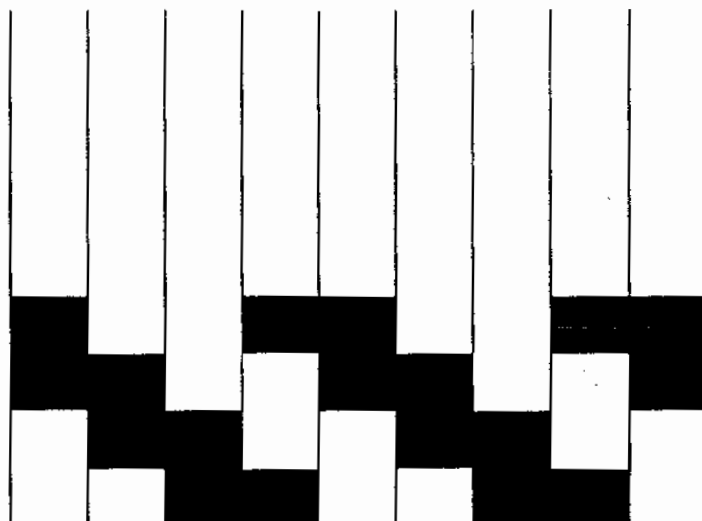
แถวที่ 2 ยก 1 ช่ม 2 ยก 2 ช่ม 2 ยก 2 ช่ม 2

แถวที่ 3 ข่ม 2 ยก 2 ข่ม 2 ยก 2 ข่ม 2 ยก 1

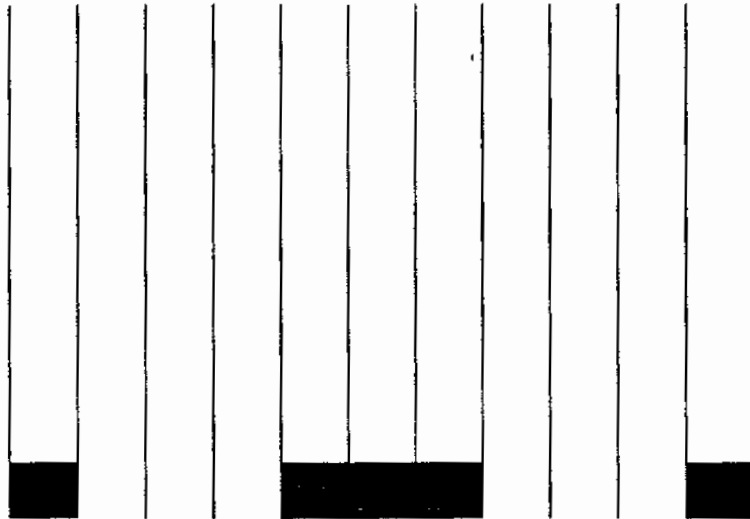

แถวที่ 4 ข่ม 1 ยก 2 ข่ม 2 ยก 2 ข่ม 2 ยก 2

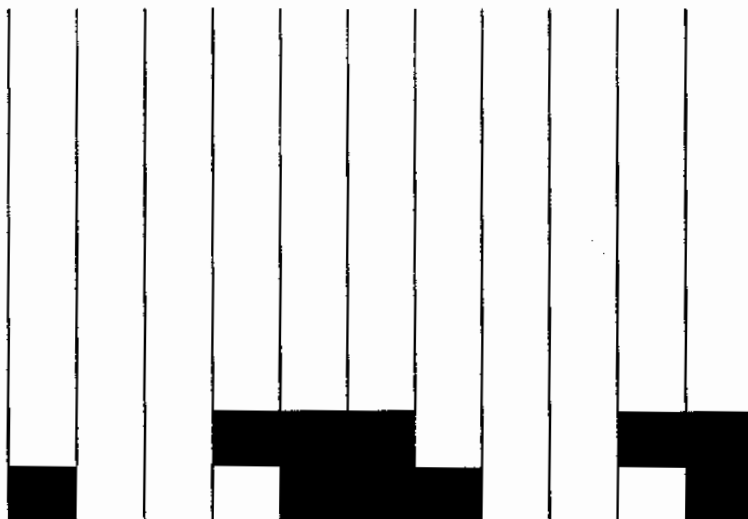

วิธีการลายนลายสาม
นำเส้นนอนมาลายนลายสามดังนี้

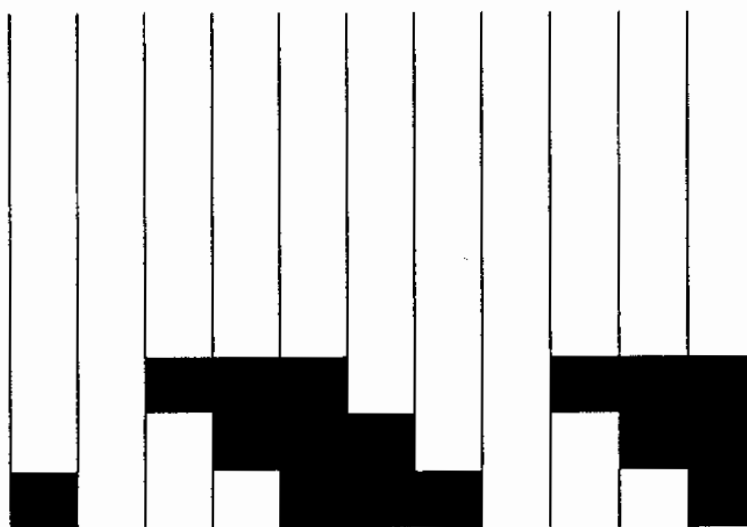
แถวที่ 1 ช่ม 1 ยก 3 ช่ม 3 ยก 3 ช่ม 1

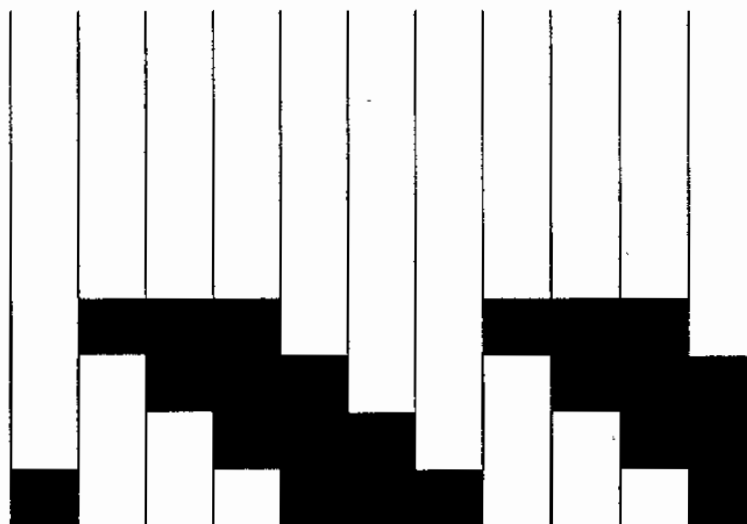
แถวที่ 2 ยก 3 ช่ม 3 ยก 3 ช่ม 2

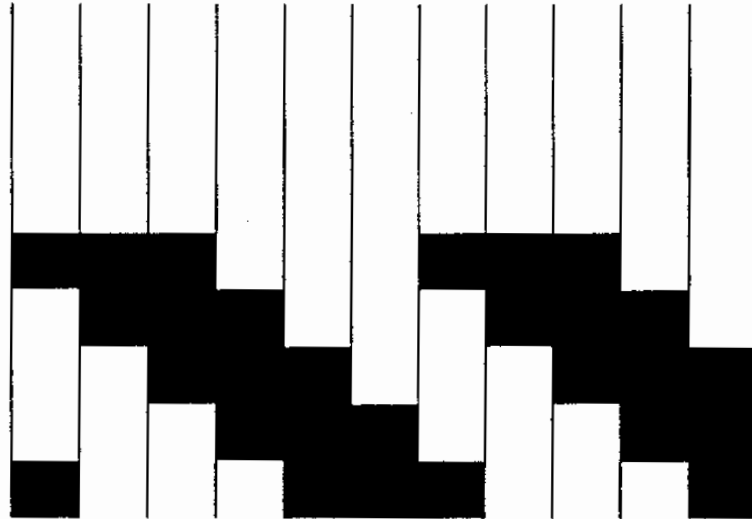
แถวที่ 3 ยก 2 ช่ม 3 ยก 3 ช่ม 3

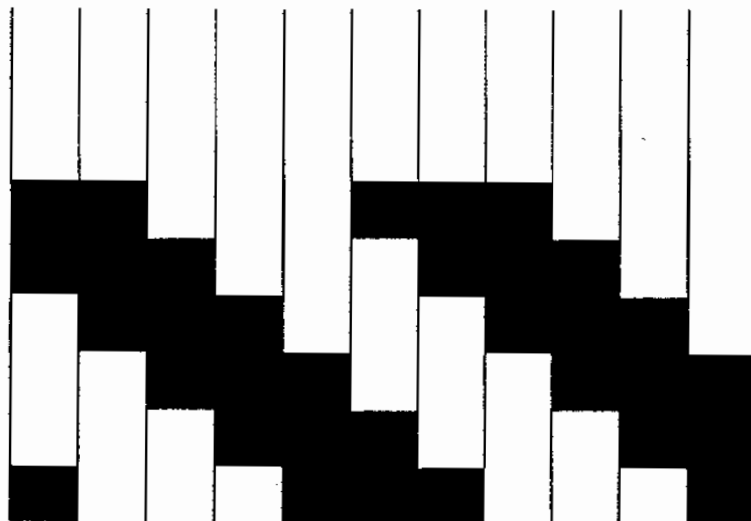
แถวที่ 4 ยก 1 ช่ม 3 ยก 3 ช่ม 3 ยก 1

แถวที่ 5 ข่ม 3 ยก 3 ข่ม 3 ยก 2

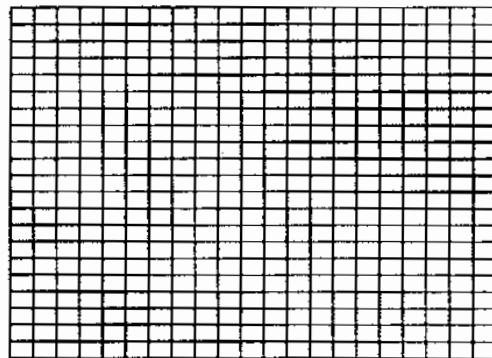
แถวที่ 6 ข่ม 2 ยก 3 ข่ม 3 ยก 3

วิธีการประดิษฐ์ที่รองแก้ว

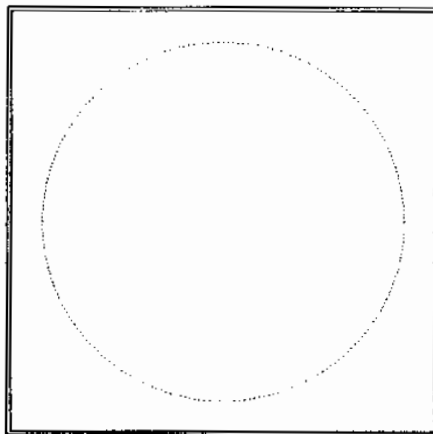
เมื่อนักเรียนสานสายพื้นฐานได้ประมาณ กว้าง 5 นิ้ว ยาว 5 นิ้ว

1. ใช้สก็อตเทปปิดริมให้แน่น ไม่ให้หลุดจากกันโดยรอบทั้ง 4 ด้าน

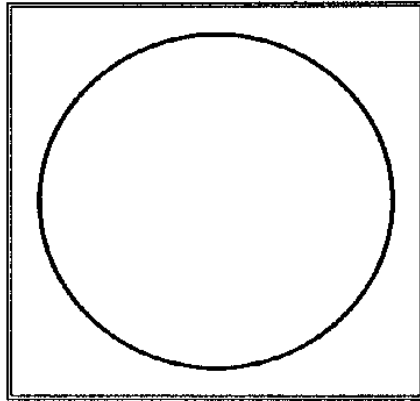

แล้วตัดพลาสติกที่เตรียมไว้วางบนสายสาน ทั้ง 2 ด้าน

2. เก็บขอบนอกโดยวิธีดัดรอยหลัง จนครบรอบ แล้วตัดส่วนที่เหลือทิ้งโดยเผื่อริมไว้ 0.5 เซนติเมตร

3. ก้อนริมนโดครอบ ด้วยฝาถ้ำ

กิจกรรมปฏิบัติ

ให้นักเรียนปฏิบัติหลายพื้นฐาน หลายสอง ประดิษฐ์เป็นที่รองแก้วแบบต่าง ๆ ที่นักเรียน ออกแบบ และสนใจ มา 1 อย่าง กำหนดเวลาประดิษฐ์ 3 คาบ (1 ชั่วโมง) โดยครู เตรียมวัสดุให้นักเรียน

ภาคผนวก 4

แบบสังเกตการปฏิบัติงานสวน

ชื่อผู้ปฏิบัติงาน..... โรงเรียน

คำสั่ง ให้นักเรียนปฏิบัติงานสวน โดยเลือกหลายพื้นฐานที่ได้เรียนมาแล้วประดิษฐ์เป็นที่รองแก้ว ใช้เวลาในการประดิษฐ์ 3 คาบ โดยครูเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ ให้นักเรียน

เกณฑ์การประเมิน ให้ผู้สังเกตประเมินแต่ละพฤติกรรม โดยเขียนเครื่องหมาย / ในช่องคะแนนดังนี้

- ช่อง 3 คะแนน สำหรับการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพดีที่สุด
- ช่อง 2 คะแนน สำหรับการปฏิบัติงานที่พอใช้ หรือเกือบมีคุณภาพดี
- ช่อง 1 คะแนน สำหรับการปฏิบัติงานที่ไม่เป็นที่น่าพอใจ
- ช่อง 0 คะแนน สำหรับการไม่ปฏิบัติงาน

	รายการ	คะแนน			
		3	2	1	0
1 การใช้เครื่องมือวัสดุ อุปกรณ์	1. การใช้เครื่องมือถูกต้องตามลักษณะงาน 2. การใช้วัสดุ อุปกรณ์ ปฏิบัติงานอย่างประหยัด 3. การทำความสะอาด เครื่องมือ และรักษาถูกต้อง				
2 การปฏิบัติ	1. การปฏิบัติงานถูกต้องตามขั้นตอน 2. การปฏิบัติงานอย่างคล่องแคล่ว 3. การปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจ 4. การปฏิบัติงานเสร็จตามกำหนดเวลา				

	รายการ	คะแนน			
		3	2	1	0
3 ผลงาน	1. ผลงานสำเร็จเรียบร้อย สวยงาม				
	2. ผลงานคงทนในการใช้สอย				
	3. ผลงานมีความคิดสร้างสรรค์				

ข้อเสนอแนะสำหรับข้อมูลย้อนกลับ

1. การใช้เครื่องมือ

2. การปฏิบัติงาน

3. ผลงาน

ผู้สังเกต _____

ภาคผนวก 5

ตารางวิเคราะห์หลักสูตรแบบอิงเกณฑ์

วัตถุประสงค์ เนื้อหา	พุทธิพิสัย						จิตพิสัย	ทักษะพิสัย	เครื่องมือที่ใช้ประเมิน
	ความรู้	ความเข้าใจ	การนำไปใช้	การวิเคราะห์	การสังเคราะห์	การประเมินค่า			
เรื่องงานสวน									
1. ความหมายของการสวน		2							แบบทดสอบ
2. การเลือก การเก็บรักษาวัสดุ	4								แบบทดสอบ
3. การใช้ เก็บรักษาเครื่องมือ เครื่องใช้			4						แบบทดสอบ
4. การออกแบบ และการสร้างแบบงานสวน (ความคิดสร้างสรรค์)					4				แบบทดสอบ
5. การสวนลายซัด ลายสอง ลายสาม ประติษฐาน เป็นของเล่น ของใช้ ของประดับตกแต่ง								58	แบบทดสอบ
6. ประโยชน์ของงานสวน และการนำไปใช้			3						แบบทดสอบ
7. การประติษฐาน ตกแต่งให้เกิดความสวยงาม					2				แบบทดสอบ
8. การประเมินผลงานของตนเอง และเปรียบเทียบผลงานของคนกับผู้อื่น						2			แบบทดสอบ
9. ความชื่นชมในผลงานของตน							2		แบบทดสอบ
10. เห็นคุณค่าของผลงาน							2		แบบทดสอบ
รวม	4	2	7	0	6	2	4	58	

หมายเหตุ จากตารางวิเคราะห์หลักสูตรแบบอิงเกณฑ์นี้ ให้คะแนนภาคทฤษฎี 25 คะแนน
ภาคปฏิบัติ 58 คะแนน โดยใช้สัดส่วน 3 : 7

ภาคผนวก 6
แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิชา การงานและพื้นฐานอาชีพ เรื่องงานสาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

คำชี้แจง

1. ข้อสอบมี 2 ตอน
2. ให้นักเรียนใช้เวลาในการทำแบบทดสอบภายใน 60 นาที
3. ให้นักเรียนตอบคำถามในกระดาษคำตอบ เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด
4. ให้นักเรียนประคิษฐ์ที่รองแก้วโดยใช้ลายนสาน ลายสอง

ตอนที่ 1 (25 คะแนน)

1. คำว่า "การสาน" นั้นหมายความว่าอย่างไร
(ความเข้าใจ)

- ก. การนำวัสดุเป็นเส้นอ่อนมีความยาวพอควร ถักยึดโครงสร้าง
- ข. การนำไม้ไผ่มาจักกัน
- ค. การนำใบมะพร้าวมาถักยึดเป็นรูป
- ง. การนำวัสดุมาจักกันให้เป็นรูปต่างๆ โดยการ "ขก""ข่ม"สลับกันไปตามลักษณะที่ต้องการ

2. การสานคล้ายกับการกระทำในข้อใดมากที่สุด (ความเข้าใจ)

- ก. การเย็บผ้า
- ข. การทอผ้า
- ค. การมัดเชือก
- ง. การพับกระดาษ

3. การเลือกวัสดุที่ใช้ในงานสาน นิยมเลือกตามเกณฑ์ใด

- ก. ลักษณะเป็นเส้น
- ข. มีความเหนียว
- ค. มีลักษณะแบน
- ง. เป็นเส้นที่เหนียว

4. วัสดุชนิดใดที่ไม่นิยมนำมาสาน (ความรู้)

- ก. ไบกล้วย
- ข. ไบตาล
- ค. ไบลาน
- ง. ใบมะพร้าว

5. ใบพืชชนิดใดไม่เกี่ยวข้องกับงานสาน (ความรู้)

- ก. ใบไผ่
- ข. ไบลาน
- ค. ไบตาล
- ง. ใบมะพร้าว

6. วัสดุชนิดใดที่นำมาสานเป็นเสื่อได้

- ก. ดอกไม้ไฟ
- ข. ดันกระจุย
- ค. ดันอ้อย
- ง. ใบตาล

7. ถ้านักเรียน"จักดอกไม้ไฟ" ใช้เครื่องมือชนิดใด (การนำไปใช้)

- ก. คีมไม้
- ข. มีด
- ค. มีดดอก
- ง. เหล็กหมาด

8. ถ้าต้องการเจาะรูงานสาน เพื่อใส่หวายผูกขอบ นักเรียนต้องใช้เครื่องมือชนิดใด (การนำไปใช้)

- ก. คีมไม้
- ข. ปลายมีดแหลม
- ค. เหล็กหมาดปลายแบน
- ง. เหล็กหมาดปลายแหลม

9. นักเรียนจะใช้เครื่องมือชนิดใดช่วยยึดในการผูกขอบ (การนำไปใช้)

- ก. เหล็กหมาดปลายแหลม
- ข. เหล็กแหลม
- ค. เหล็กหมาด
- ง. คีมไม้

10. นักเรียนเข้าป่าไปตัดหวาย เครื่องมือใดที่ขาดไม่ได้ (การนำไปใช้)

- ก. มีด
- ข. เขียว
- ค. มีดโต้
- ง. มีดจักดอก

11. นักเรียนมีความเห็นอย่างไรกับการออกแบบ ของใช้ที่รองแก้ว (การสังเคราะห์)

- ก. การออกแบบที่รองแก้วยากมาก
- ข. การออกแบบที่รองแก้วต้องเหมาะสมกับการใช้สอย
- ค. การออกแบบที่รองแก้วต้องคำนึงถึงความคงทน

ง. การออกแบบที่รองแก้วต้องให้มีลักษณะกลม

12. ถ้านักเรียนต้องการจะให้งานสานชิ้นนั้นคงทนทานมากที่สุด ควรออกแบบลายใด (การสังเคราะห์)

- ก. ลายขัด
- ข. ลายสอง
- ค. ลายสาม
- ง. ลายทแยง

13. ในการปฏิบัติงานสาน นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรกับการสร้างแบบงานสาน (การสังเคราะห์)

- ก. เหมาะสมกับการใช้สอย
- ข. เหมาะสมกับผู้ใช้
- ค. เหมาะกับเวลา
- ง. การสร้างแบบงานสานนั้นสร้างแบบใดก็ได้

14. นักเรียนมีวิธีการอย่างไรไม่ให้ที่รองแก้วเกิดเชื้อรา (การสังเคราะห์)

- ก. ใช้สารเคมี
- ข. ใช้วิธีการรมควัน
- ค. ใช้วิธีการตากแดด
- ง. ใช้พลาสติกกรองทับลายสาน

15. การเรียนงานसानถือว่ามีประโยชน์หรือไม่ เพราะเหตุใด (การนำไปใช้)

- ก. มี เพราะสามารถนำไปใช้ในชีวิ
ประจำวันได้
- ข. มี เพราะสามารถประดิษฐ์ของใช้
จำหน่ายได้
- ค. ไม่มี เพราะไม่สามารถประดิษฐ์ของ
ใช้ได้
- ง. ไม่มี เพราะไม่นิยมใช้กัน

16. จากการเรียนงานसान นักเรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์อย่างไรได้บ้าง (การนำไปใช้)

- ก. สานเสื่อ
- ข. สานฝาบ้าน
- ค. ประดิษฐ์พัด
- ง. ถูกทุกข้อ

17. เมื่อเรียนงานसानแล้ว นักเรียนสามารถดัดแปลงใช้กับวิธีการใด (การนำไปใช้)

- ก. การชุบผ้า
- ข. การดัก
- ค. การเย็บ
- ง. การเนา

18. การประดิษฐ์ที่รองแก้วให้เกิดความสวยงาม นักเรียนควรปฏิบัติอย่างไร (การสังเคราะห์)

- ก. เน่าห่างๆ
- ข. ทากาว
- ค. เย็บ
- ง. กู้้นริมโดยรอบ

19. การใช้พลาสติกวางลงบนลายสานเพื่ออะไร

- ก. เพื่อความสวยงาม
- ข. เพื่อสามารถวางแก้วน้ำได้
- ค. เพื่อความคงทนและกันเชื้อรา
- ง. ป้องกันแมลงกัดกิน

20. จากการเรียนงานसान นักเรียนสามารถประเมินได้ ถูกต้องหรือไม่ (การประเมินค่า)

- ก. ได้ เพราะสามารถบอกได้ว่าเป็น
ลายใด
- ข. ได้ เพราะสามารถบอกได้ว่าสานลาย
ได้ถูกหรือผิด
- ค. ไม่ได้ เพราะสามารถบอกได้ว่า
สานลายได้ถูกหรือผิด
- ง. ไม่ได้ เพราะบอกไม่ได้ว่า ลายนั้นเป็น
ลายอะไร

21. จากผลที่นักเรียนได้ประดิษฐ์ที่รองแก้วสามารถเปรียบเทียบกับผู้อื่นได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

- ก. เพราะสังเกตจากการสานลายและ
ความสวยงาม
- ข. ได้ เพราะสังเกตจากสีที่รองแก้ว
- ค. ไม่ได้ เพราะตัดสินใจไม่ถูกว่าชิ้นใด
สวย
- ง. ไม่ได้เพราะสีเหมือนกัน

22. นักเรียนมีความชื่นชมในผลงานของตัวเองหรือไม่ (จิตพิสัย)

- ก. ไม่ชื่นชม เพราะไม่สวย
- ข. ไม่ชื่นชมเพราะปฏิบัติได้ยาก
- ค. ชื่นชม เพราะสามารถนำไปใช้ได้
- ง. ชื่นชม เพราะของตัวเองสวย

23. ครั้งใดที่ปฏิบัติงานสนาม เมื่อผลงานออกมา นักเรียนนำไปไหน (จิตพิสัย)
- เก็บไว้
 - นำไปใช้
 - ทิ้งในถังขยะ
 - ให้เพื่อน หรือน้อง
24. เมื่อเรียนงานสนามแล้ว นักเรียนสามารถใช้ประโยชน์อย่างอื่นได้อีกหรือไม่
- ไม่ได้ เพราะไม่มีผู้นิยมกัน
 - ไม่ได้ เพราะนักเรียนคิดว่าไม่สามารถนำไปใช้ได้
 - ได้ เพราะสามารถดัดแปลงเป็นอื่นๆ ได้
 - ได้ เพราะสามารถนำมาเล่นได้

25. ครั้งใดที่มีงานสนาม นักเรียนควรให้ผู้ใดประดิษฐ์ (จิตพิสัย)
- พ่อ
 - แม่
 - ตนเอง
 - เพื่อนๆ

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนปฏิบัติงานสนาม ภายหลัง ประดิษฐ์ที่รองแก้วแบบต่างๆ 1 ชิ้น โดยให้นักเรียน นำวัสดุ และอุปกรณ์ตามความเหมาะสม (58 คะแนน)

ภาคผนวก 7

แบบวัดเจตคติที่มีต่องานฐาน

คำชี้แจง

1. แบบวัดเจตคติต่องานฐานมีทั้งหมด 20 ข้อ ใช้เวลา 20 นาที
2. แบบวัดเจตคติฉบับนี้ไม่มีผลใดๆ ต่อคะแนนการเรียนของนักเรียน
3. แบบวัดเจตคติแต่ละข้อ ไม่มีคำตอบถูกหรือผิด ให้ตอบตามความรู้สึกแท้จริง
4. ให้นักเรียนอ่านข้อความแต่ละข้อ และพิจารณาว่าตรงตามความรู้สึกของนักเรียน โดยใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องนั้นๆ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ระดับคะแนน 5
เห็นด้วย	ระดับคะแนน 4
ไม่แน่ใจ	ระดับคะแนน 3
ไม่เห็นด้วย	ระดับคะแนน 2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ระดับคะแนน 1

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
1	การเรียนวิชากลุ่มการทำงานและ พื้นฐานอาชีพไม่มีประโยชน์				/	
2	วิชากลุ่มการทำงานอาชีพและ พื้นฐานอาชีพสามารถนำไป ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน วันได้	/				

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
1	สมควรอย่างยิ่งที่ควรให้มีการ สอนงานสถานในระดับชั้น ป.4					
2	ถ้ากำหนดให้งานสถานเป็นงาน เลือก นักเรียนจะไม่เลือกเรียน					
3	งานสถานเมื่อเรียนแล้ว ไม่ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้					
4	นักเรียนเรียนงานสถานด้วย ความสนุกสนาน					
5	งานสถานเป็นงานที่ควรแก่การ ศึกษาเพราะนำไปใช้ประกอบ อาชีพได้					
6	งานสถานเป็นงานที่ทำความ เข้าใจได้ยาก					
7	การเรียนงานสถานทำให้ นักเรียนมีความรู้กว้างขวางขึ้น					
8	ควรเพิ่มเวลาเรียนงานสถานให้ มากขึ้น					
9	ครั้งใดที่มีงานสถาน นักเรียน ให้ผู้ปกครองทำให้เสมอ					
10	เมื่อเรียนงานสถานแล้วนักเรียน สามารถประดิษฐ์ที่รองแก้วได้					
11	ควรเรียนงานสถานให้มากกว่านี้					
12	งานสถานเป็นวิชาที่ไม่จำเป็น ต้องเรียน					
13	งานสถานแต่ละสายทำได้ยาก					
14	งานสถานง่ายที่สุด เมื่อเปรียบ เทียบกับงานอื่น ในกลุ่มการ งานและพื้นฐานอาชีพ					

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
15	ในการทำงานสำน นักเรียน จะพยายามทำให้ดีที่สุด					
16	เวลานำผลงานมาส่งครู นักเรียนมักนำผลงานของตน ไปเปรียบเทียบกับของเพื่อน เสมอ					
17	ถ้าผลงานชิ้นใดใช้การไม่ได้ หรือไม่สวยงาม นักเรียนจะ ปรับปรุงหรือทำใหม่จนกว่า จะใช้การได้					
18	นักเรียนมีความคิดจะประดิษฐ์ งานแต่ละชิ้นให้เสร็จทันเวลา ที่กำหนด					
19	นักเรียนไม่ชอบประดิษฐ์ ผลงานจากความคิดของตนเอง					
20	งานสำนบางอย่างยุ่งยากมาก นักเรียนจะใช้ความพยายาม และตั้งใจทำให้ดีที่สุด					

ภาคผนวก 8

สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.1 การหาค่าความยาก (Difficulty) คือค่า P และค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) คือค่า r ของแบบทดสอบที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อโดยใช้เทคนิค 27% กลุ่มสูงกลุ่มต่ำ

ตาราง 17 ค่าความยาก (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชากลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ด้านงานประดิษฐ์และงานช่าง เรื่องงานสาน 25 ข้อ

ข้อที่	ค่าความยาก (P)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	.77	.22
2	.22	.44
3	.47	.33
4	.77	.22
5	.50	.55
6	.27	.33
7	.66	.22
8	.55	.44
9	.55	.44
10	.27	.33
11	.44	.66
12	.33	.44
13	.44	.44
14	.44	.22
15	.55	.22

ข้อที่	ค่าความยาก (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
16	.50	.77
17	.72	.55
18	.44	.44
19	.50	.55
20	.66	.66
21	.50	.55
22	.66	.22
23	.56	.44
24	.66	.55
25	.38	.33

1.2 หากค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตร KR - 20 ของคูเดอร์ริชาร์ดสัน

สูตร (Cronbach, 1990 : 204)

$$r_{tt} = \frac{K}{K-1} \left\{ 1 - \frac{\sum p_q}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ r_{tt} = แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

K = แทน จำนวนข้อของแบบทดสอบ

p = แทน สัดส่วนของนักเรียนที่ตอบถูก

q = แทน สัดส่วนของนักเรียนที่ตอบผิด

S_t^2 = แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งหมด

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชากลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ด้านงานประดิษฐ์และงานช่าง เรื่องงานสาน

$$K = 25$$

$$S_t^2 = 26.96$$

$$\sum p_q = 7.93$$

แทนค่าสูตร

$$y = \frac{25}{25-1} \left\{ 1 - \frac{7.93}{26.96} \right\}$$

$$= 0.73$$

∴ ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชากลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ด้านงานประดิษฐ์และงานช่าง เรื่องงานสาน มีค่า 0.73

2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของแบบวัดเจตคติที่มีต่องานสาน

2.1 หาค่าอำนาจจำแนก โดยวิธีการของการแจกแจงที

สูตร (ลัวัน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2536 : 185 อ้างจาก Edwards, 1987 : 152-154)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ
	\bar{X}_H	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
	\bar{X}_L	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
	S_H^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง
	S_L^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
	n_H	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มสูง
	n_L	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มต่ำ

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา

สูตร (Cronbach, 1990 : 204)

$$\alpha_k = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α_k	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	k	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	S_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	S_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนทั้งฉบับ

ตาราง 18 ตารางวิเคราะห์แบบวัดเจตคติเป็นรายข้อ

ข้อที่	คะแนน กลุ่ม	ความดี							
		5	4	3	2	1	\bar{X}	S^2	t
1	สูง	4	4				4.5	0.28	1.90
	ต่ำ	2	3	1	2		3.625	1.41	
2	สูง	2	5	1			4.12	0.41	2.25
	ต่ำ	1	1	5		1	3.25	0.78	
3	สูง	3	2	2	1		3.85	1.26	2.62
	ต่ำ		1	3	3	1	2.5	0.85	
4	สูง	2	2	3		1	3.55	1.71	2.03
	ต่ำ		2	1	3	2	2.37	0.98	
5	สูง	6	2				4.75	0.21	3.43
	ต่ำ	1	3	3	1		3.5	0.85	
6	สูง	4	3	1			4.37	0.78	3.20
	ต่ำ		2	4	1	1	2.87	0.98	
7	สูง	3	4	1			4.25	0.5	2.55
	ต่ำ		4	1	1	2	2.87	1.83	
8	สูง	3	3	2			4.125	0.48	3.12
	ต่ำ	2	3	2	1	2.75	1.07		
9	สูง	1	4	3			3.75	0.5	1.83
	ต่ำ	1	2	1	1	3	2.62	2.55	
10	สูง	5	3				4.62	0.26	3.53
	ต่ำ	1	1	4	1	1	3.00	1.42	

ข้อที่	คะแนน กลุ่ม	ความถี่							\bar{X}	S^2	t
		5	4	3	2	1					
11	สูง	5	2	1				4.5	0.57	3.15	
	ต่ำ	1	1	3	2	1		2.875	1.55		
12	สูง	2	3	3				3.87	0.69	1.96	
	ต่ำ	1	2	1	1	3		2.62	2.55		
13	สูง	2	3	2	1			3.75	1.07	3.57	
	ต่ำ			3	2	3		2	0.85		
14	สูง	1	5	2				3.87	0.41	2.02	
	ต่ำ	1	1	3	2	1		2.87	1.55		
15	สูง	6	2					4.75	0.21	2.31	
	ต่ำ	2	3	2		1		3.62	1.69		
16	สูง	3	2	3				4.00	0.85	2.76	
	ต่ำ		2	3	1	2.625		1.125			
17	สูง	3	3	2				4.12	0.69	1.83	
	ต่ำ	1	3	1	1	2		3	2.28		
18	สูง	4	2	2				4.25	0.78	4.37	
	ต่ำ		1	3	2	2		2.375	1.125		
19	สูง	4	2	2				4.25	1.78	3.20	
	ต่ำ		2	3	3				2.875		0.69
20	สูง	6	2					4.75	0.21	2.90	
	ต่ำ	2	1	3	1	1		3.25	1.92		

$$\begin{aligned}\alpha &= \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_i^2} \right] \\ &= \frac{20}{20-1} \left[1 - \frac{27.81}{94.99} \right] \\ &= \frac{20}{19} [1 - 0.293] \\ &= 1.05 \times .707 \\ \alpha &= .742\end{aligned}$$

การแปลความหมาย : Reliability

$\alpha = .742$ มีความเชื่อมั่นสูง

ภาคผนวก 9

ข้อมูลจากการทดลอง

1. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปრაกฏคังตาราง 19

ตาราง 19 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลอง (คะแนนเต็ม 83 คะแนน)

	a ₁			a ₂			a ₃
	b ₁	b ₂	b ₃	b ₁	b ₂	b ₃	b ₄
	70	59	57	60	66	64	65
	51	57	71	57	66	68	71
	64	72	71	62	65	59	54
	59	68	65	64	52	53	66
	60	71	64	67	56	56	63
	71	73	68	72	69	65	55
	65	64	60	67	57	59	56
N	7	7	7	7	7	7	7
Σx	440	464	456	449	431	424	430
Σx ²	27,944	31,004	29,876	28,951	26,787	25,852	26,668
\bar{X}	62.85	66.28	65.14	64.14	61.57	60.57	61.42
SD	6.91	6.42	5.33	5.33	6.45	5.31	6.50
SD ²	47.80	41.23	28.47	25.14	41.61	28.28	42.28

หมายเหตุ : a₃b₄ เป็นกลุ่มควบคุมที่ใช้วิธีสอนแบบบรรยายประกอบสาธิตโดยไม่ให้

ข้อมูลย้อนกลับ

$$N = 42$$

$$\Sigma x = 2,664$$

$$\Sigma x^2 = 170,414$$

$$(\Sigma x)^2 = 7,096,896$$

2. คะแนนเจตคติที่มีต่องานสวน ปรางค์ดงตาราง 20

ตาราง 20 คะแนนเจตคติที่มีต่องานสวน (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)

	a ₁			a ₂			a ₃
	b ₁	b ₂	b ₃	b ₁	b ₂	b ₃	b ₄
	70	64	81	80	86	86	72
	84	89	83	67	86	66	74
	80	75	72	96	71	69	67
	74	57	57	75	84	57	57
	69	83	81	72	77	73	76
	72	65	63	75	65	80	70
	68	69	72	64	64	65	86
N	7	7	7	7	7	7	7
Σx	517	502	509	529	533	496	502
Σx ²	38,401	36,766	37,597	40,635	41,139	35,716	36,470
\bar{X}	73.85	71.71	72.71	75.57	76.14	70.85	71.71
SD	6.01	11.29	9.87	10.46	9.61	9.75	8.84
SD ²	36.14	127.57	97.57	109.61	92.47	95.14	78.23

หมายเหตุ : a₃, b₄ เป็นกลุ่มควบคุมที่ให้อาหารสอนบรรยายประกอบสาธิต. โดยไม่ให้ข้อมูลย้อนกลับ

$$N = 42$$

$$\Sigma x = 3,086$$

$$\Sigma x^2 = 230,254$$

$$(\Sigma x)^2 = 9,523,396$$

ภาคผนวก 10

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

1. หาค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{X})

สูตร (Ferguson, 1981 : 49)

$$\bar{X} = \frac{\Sigma x}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่ามัธยฐานเลขคณิต

Σx แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

2. หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

สูตร (Ferguson, 1981 : 68)

$$SD = \sqrt{\frac{N \Sigma x^2 - (\Sigma x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ SD แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

Σx^2 แทน ผลรวมกำลังสองของคะแนนแต่ละจำนวน

$(\Sigma x)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทุกจำนวนยกกำลังสอง

N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

3. ทดสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวนระหว่างบุคคล โดยใช้วิธีการของฮาร์ทลีย์ (Hartley)

สูตร (Winer, 1971 : 206)

$$F_{\max} = \frac{S^2_{largest}}{S^2_{smallest}}$$

เมื่อ $S^2_{largest}$ แทน ความแปรปรวนที่มีค่าสูงสุด

$S^2_{smallest}$ แทน ความแปรปรวนที่มีค่าต่ำสุด

3.1 ผลจากการคำนวณความเป็นเอกพันธ์ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

หลังการทดลอง ดังนี้

$$S_1^2 = 47.80$$

$$S_2^2 = 41.23$$

$$S_3^2 = 28.47$$

$$S_4^2 = 25.14$$

$$S_5^2 = 41.61$$

$$S_6^2 = 28.28$$

$$S_7^2 = 42.28$$

แทนค่าสูตร

$$\begin{aligned} F_{max} &= \frac{47.80}{25.14} \\ &= 1.90 \end{aligned}$$

จากตาราง 7 (Winer, 1971 : 206)

$$F_{max .01 (7,6)} = 27$$

$$F_{max .05 (7,6)} = 15$$

จากการวิเคราะห์พบว่าค่าที่ได้จากการคำนวณ 1.90 น้อยกว่าค่าที่ได้จากตาราง 27 ซึ่งค่า $F_{max .05 (7,6)} = 15$ แสดงว่าความแปรปรวนของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชากลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ด้านงานประดิษฐ์และงานช่าง เรื่องงานสาน ก่อนและหลัง การทดลองของกลุ่มทดลองต่างๆเป็นเอกพันธ์

4. วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบแฟคทอเรียลกลุ่มสมบูรณ์ โดยใช้สัญลักษณ์และสูตร

ในการคำนวณดังนี้ (Kirk, 1982 : 355)

$$[ABS] = \sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^p \sum_{k=1}^q Y_{ijk}^2$$

$$[Y] = \left(\sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^p \sum_{k=1}^q Y_{ijk} \right)^2 / npq$$

$$[A] = \sum_{j=1}^p \left(\sum_{i=1}^n \sum_{k=1}^q Y_{ijk} \right)^2 / npq$$

$$[B] = \sum_{k=1}^q \left(\sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^p Y_{ijk} \right)^2 / np$$

$$[AB] = \sum_{j=1}^p \sum_{k=1}^q (\sum_{i=1}^n Y_{ijk})^2 / n$$

เมื่อ Y_{ijk} แทน คะแนนของนักเรียนแต่ละคนที่เข้ารับการทดลอง

n แทน จำนวนนักเรียนในแต่ละกลุ่มทดลอง

p แทน ระดับของตัวแปรของวิธีสอน

q แทน ระดับของตัวแปรของวิธีการให้ข้อมูลย้อนกลับ

$$\sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^p \sum_{k=1}^q Y_{ijk}^2 \quad \text{แทน ผลรวมของแต่ละคะแนนยกกำลังสอง}$$

$$(\sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^p \sum_{k=1}^q Y_{ijk})^2 \quad \text{แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง}$$

$$\sum_{j=1}^p (\sum_{i=1}^n \sum_{k=1}^q Y_{ijk})^2 \quad \text{แทน ผลรวมกำลังสองของคะแนนรวมแต่ละระดับของตัวแปรวิธีสอน}$$

$$\sum_{k=1}^q (\sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^p Y_{ijk})^2 \quad \text{แทน ผลรวมกำลังสองของคะแนนรวมแต่ละระดับของตัวแปรวิธีการให้ข้อมูลย้อนกลับ}$$

$$\sum_{j=1}^p \sum_{k=1}^q (\sum_{i=1}^n Y_{ijk})^2 \quad \text{แทน ผลรวมกำลังสองของคะแนนในแต่ละเซลล์ของวิธีสอนและวิธีการให้ข้อมูลย้อนกลับ}$$

สูตรคำนวณ (Kirk, 1982 : 355)

$$SS_{total} = [ABS] - [Y]$$

$$SS_A = [A] - [Y]$$

$$SS_B = [B] - [Y]$$

$$SS_{AB} = [AB] - [A] - [B] + [Y]$$

$$SS_{w.cell} = [ABS] - [AB]$$

ตาราง 21 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบแฟกทอเรียลกลุ่มสมบูรณ์ 2 x 3

Source	SS	df	MS	F
A	SS_A	$p-1$	$SS/A(p-1)$	$MS_A/MS_{w.cell}$
B	SS_B	$q-1$	$SS/B(q-1)$	$MS_B/MS_{w.cell}$
AB	SS_{AB}	$(p-1)(q-1)$	$SS/AB(p-1)(q-1)$	$MS_{AB}/MS_{w.cell}$
W.cell	$SS_{w.cell}$	$pq(n-1)$	$SS_{w.cell}/pq(n-1)$	
Total	SS_T	$npq-1$		

4.1 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ผลการคำนวณข้อมูลจากตาราง 22 จะได้ตารางสรุป AB ดังนี้

ตาราง 22 ตารางสรุป AB ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

	b ₁	b ₂	b ₃	Total
a ₁	440	464	456	1,360
a ₂	449	431	424	1,304
Total	889	895	880	2,664

$$[ABS] = 170,414$$

$$[Y] = 168,973.71$$

$$[A] = 169,048.38$$

$$[B] = 168,981.85$$

$$[AB] = 169,138.57$$

ดังนั้น $SS_{total} = 170,414 - 168,973.71 = 1,440.29$

$$SS_A = 169,048.38 - 168,973.71 = 74.67$$

$$SS_B = 168,981.85 - 168,973.71 = 8.14$$

$$SS_{AB} = 169,138.57 - 169,048.38 - 168,981.85 + 168,973.71$$

$$= 82.05$$

$$SS_{w.cell} = 170,414 - 169,138.57 = 1,275.43$$

แทนค่าในตาราง 21 ได้ดังนี้

Source	SS	df	Ms	F
A	74.67	1	74.67	2.10
B	8.14	2	4.07	0.11
AB	82.05	2	41.02	1.15
W.cell	1,275.30	36	35.42	
Total	1,440.16	41		

4.2 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเจตคติที่มีต่องานสวน ผลของการคำนวณคะแนนเจตคติที่ได้จากการทดลองดังตาราง 23

ตาราง 23 การคำนวณคะแนนเจตคติที่ได้จากการทดลอง

	b ₁	b ₂	b ₃	Total
a ₁	517	502	509	1,528
a ₂	529	533	496	1,558
Total	1,046	1,035	1,005	3,086

$$\begin{aligned}
 [ABS] &= 230,254 \\
 [Y] &= \frac{(3086)^2}{7 \times 2 \times 3} = 226,747.52 \\
 [A] &= \frac{1528^2}{21} + \frac{1558^2}{21} = 226,768.95 \\
 [B] &= \frac{(1046)^2}{14} + \frac{(1035)^2}{14} + \frac{(1005)^2}{14} = 226,811.85 \\
 [AB] &= \frac{(517)^2}{7} + \frac{(502)^2}{7} + \dots + \frac{(496)^2}{7} = 226,902.85
 \end{aligned}$$

ดังนั้น

$$\begin{aligned}
 SS_{\text{total}} &= 230254 - 226,747.52 = 3,506.48 \\
 SS_A &= 226,768.95 - 226,747.52 = 21.43 \\
 SS_B &= 226,811.85 - 226,747.52 = 64.33 \\
 SS_{AB} &= 226,902.85 - 226,768.95 - 226,811.85 + 226,747.52 \\
 &= 69.57 \\
 SS_{\text{w.cell}} &= 230254 - 226,902.85 = 3351.15
 \end{aligned}$$

แทนค่าในตารางที่ 21 ได้ดังนี้

Source of Variation	SS	df	MS	F
A	21.43	1	21.43	0.23
B	64.33	2	32.16	0.34
AB	69.57	2	34.78	0.37
W _{cell}	3,351.15	36	93.08	
Total	3,506.48	41		

5. การทดสอบเปรียบเทียบพหุกุณ (Multiple Comparison Test) ภายหลังจากวิเคราะห์ความแปรปรวน ถ้าหากพบว่าระดับของการจัดกระทำมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยวิธีการของทูกีย์ (Tukey) คำนวณได้จากสูตร (Kirk, 1982 : 147)

$$\text{HSD} = q\alpha(p,y)\sqrt{\frac{MS_e}{n}}$$

- เมื่อ HSD = แทน ค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนคู่
 q = แทน ค่า q จากตารางสถิติไชด์เรนต์
 α = แทน ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
 p = แทน จำนวนกลุ่ม
 y = แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระของ MS_e
 MS_e = แทนค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของความคลาดเคลื่อน
 n = แทน จำนวนตัวอย่างในแต่ละระดับการทดลอง

6. ทดสอบผลการทดลองอย่างง่าย (Simple Main Effects Test) เมื่อพบว่ากิริยาร่วมระหว่างตัวแปร A และตัวแปร B มีนัยสำคัญ จึงทดสอบการทดลองอย่างง่าย โดยใช้สูตร (kirk, 1982 : 368)

$$SS_A \text{ at } b_1 = \frac{\sum_{j=1}^p (\sum_{i=1}^n Y_{y1})^2}{n} - \frac{(\sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^p Y_{y1})^2}{np}$$

$$SS_A \text{ at } b_2 = \frac{\sum_{j=1}^p (\sum_{i=1}^n Y_{y2})^2}{n} - \frac{(\sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^p Y_{y2})^2}{np}$$

$$SS_A \text{ at } b_3 = \frac{\sum_{j=1}^p (\sum_{i=1}^n Y_{y3})^2}{n} - \frac{(\sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^p Y_{y3})^2}{np}$$

$$SS_B \text{ at } a_1 = \frac{\sum_{j=1}^p (\sum_{k=1}^n Y_{y1k})^2}{n} - \frac{(\sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^p Y_{yjk})^2}{nq}$$

$$SS_B \text{ at } a_2 = \frac{\sum_{j=1}^p (\sum_{k=1}^n Y_{y2k})^2}{n} - \frac{(\sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^p Y_{yjk})^2}{nq}$$

เมื่อ n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เข้ารับการทดลองในแต่ละกลุ่ม

p แทน ระดับของตัวแปร A (วิธีสอน) ๒

q แทน ระดับของตัวแปร B (วิธีการให้ข้อมูลย้อนกลับ) ๓

ตาราง 24 การวิเคราะห์การทดสอบผลทดลองหลักอย่างง่าย

Source	SS	df	MS	f
A	SS _A	p-1	SS _A /p-1	MS _A /MS _w
B	SS _B	q-1	SS _B /q-1	SS _B /q-1
AB	SS _{AB}	(p-1)(q-1)	SS _{AB} /(p-1)(q-1)	MS _{AB} /MS _w
A at b ₁	SS _{A at b₁}	p-1	SS _{A at b₁} /p-1	MS _{A at b₁} /MS _w
A at b ₂	SS _{A at b₂}	p-1	SS _{A at b₂} /p-1	MS _{A at b₂} /MS _w
A at b ₃	SS _{A at b₃}	p-1	SS _{A at b₃} /p-1	MS _{A at b₃} /MS _w
B at a ₁	SS _{B at a₁}	q-1	SS _{B at a₁} /q-1	MS _{B at a₁} /MS _w
B at a ₂	SS _{B at a₂}	q-1	SS _{B at a₂} /q-1	MS _{B at a₂} /MS _w
W _{cell}	SS _{w,cell}	pq(n-1)	SS _{w,cell} /pq(n-1)	
Total	SS _T	npq-1		

7. ทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สูตรในการคำนวณดังนี้

สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 85)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2}}} \left\{ \frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right\}$$

- เมื่อ \bar{X}_1 แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองในแต่ละระดับ
 \bar{X}_2 แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม
 n_1 แทน จำนวนข้อมูลในกลุ่มทดลองแต่ละระดับ
 n_2 แทน จำนวนข้อมูลในกลุ่มควบคุม
 S_1^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มทดลองในแต่ละระดับ
 S_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มควบคุม

7.1 สำหรับผลการทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองที่ให้ข้อมูลย้อนกลับโดยใช้เทปบันทึกเสียงที่ระดับต่างๆ ของวิธีสอน และกลุ่มควบคุมที่ใช้วิธีสอนแบบบรรยายประกอบสาธิต โดยไม่ให้ข้อมูลย้อนกลับเป็นดังนี้

วิธีสอนโดยใช้เทปเรียนโมดูล	กลุ่มควบคุม
$n_1 = 7$	$n_2 = 7$
$\bar{X}_1 = 62.85$	$\bar{X}_2 = 61.42$
$S_1^2 = 47.80$	$S_2^2 = 42.28$

∴ แทนค่าจากสูตรจะได้ $t = .40$

วิธีสอนแบบโครงการ	กลุ่มควบคุม
$n_1 = 7$	$n_2 = 7$
$\bar{X}_1 = 64.14$	$\bar{X}_2 = 61.42$
$S_1^2 = 25.14$	$S_2^2 = 42.28$

∴ แทนค่าจากสูตรจะได้ $t = .88$

7.2 สำหรับผลการทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองที่ให้ข้อมูลย้อนกลับโดยการพูดปากเปล่าที่ระดับต่างๆ ของวิธีสอน และกลุ่มควบคุมที่ใช้วิธีสอนแบบบรรยายประกอบสาธิต โดยไม่ให้ข้อมูลย้อนกลับเป็นดังนี้

วิธีสอนโดยใช้เทปเรียนโมดูล	กลุ่มควบคุม
$n_1 = 7$	$n_2 = 7$
$\bar{X}_1 = 66.28$	$\bar{X}_2 = 61.42$
$S_1^2 = 41.23$	$S_2^2 = 42.28$

∴ แทนค่าจากสูตรจะได้ $t = 1.42$

วิธีสอนแบบโครงการ	กลุ่มควบคุม
$n_1 = 7$	$n_2 = 7$
$\bar{X}_1 = 61.57$	$\bar{X}_2 = 61.42$
$S_1^2 = 41.61$	$S_2^2 = 42.28$

∴ แทนค่าจากสูตรจะได้ $t = .04$

7.3 สำหรับผลการทดลองนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองที่ให้ข้อมูลย้อนกลับโดยใช้แบบสังเกตการปฏิบัติที่ระดับต่างๆ ของวิธีสอน และกลุ่มควบคุมที่ใช้วิธีสอนแบบบรรยายประกอบสาธิต และไม่ให้ข้อมูลย้อนกลับเป็นดังนี้

วิธีสอนโดยใช้บทเรียนโมดูล	กลุ่มควบคุม
$n_1 = 7$	$n_2 = 7$
$\bar{X}_1 = 65.14$	$\bar{X}_2 = 61.42$
$S_1^2 = 28.47$	$S_2^2 = 42.28$

∴ แทนค่าจากสูตรจะได้ $t = 1.18$

วิธีสอนแบบโครงการ	กลุ่มควบคุม
$n_1 = 7$	$n_2 = 7$
$\bar{X}_1 = 60.57$	$\bar{X}_2 = 61.42$
$S_1^2 = 28.28$	$S_2^2 = 42.28$

∴ แทนค่าจากสูตรจะได้ $t = -.27$

7.4 สำหรับผลการทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของคะแนนเจตคติของกลุ่มทดลองที่ให้ข้อมูลย้อนกลับโดยใช้เทปบันทึกเสียงที่ระดับต่างๆ ของวิธีสอน และกลุ่มควบคุมที่ใช้วิธีสอนบรรยายประกอบสาธิต โดยไม่ให้ข้อมูลย้อนกลับ เป็นดังนี้

วิธีสอนโดยใช้บทเรียนโมดูล	กลุ่มควบคุม
$n_1 = 7$	$n_2 = 7$
$\bar{X}_1 = 73.85$	$\bar{X}_2 = 71.71$
$S_1^2 = 36.14$	$S_2^2 = 78.23$

∴ แทนค่าจากสูตรจะได้ $t = .28$

วิธีสอนแบบโครงการ	กลุ่มควบคุม
$n_1 = 7$	$n_2 = 7$
$\bar{X}_1 = 75.57$	$\bar{X}_2 = 71.71$
$S_1^2 = 109.61$	$S_2^2 = 78.23$

∴ แทนค่าจากสูตรจะได้ $t = .75$

7.5 สำหรับผลการทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของคะแนนเจตคติของกลุ่มทดลองโดยให้ข้อมูลย้อนกลับแบบ หูตปากเปล่า ที่ระดับต่างๆ ของวิธีสอน และกลุ่มควบคุมที่ใช้วิธีสอนบรรยายประกอบสาธิต โดยไม่ให้ข้อมูลย้อนกลับเป็นดังนี้

วิธีสอนโดยใช้บทเรียนโมดูล	กลุ่มควบคุม
$n_1 = 7$	$n_2 = 7$
$\bar{X}_1 = 71.71$	$\bar{X}_2 = 71.71$
$S_1^2 = 127.57$	$S_2^2 = 78.23$

∴ แทนค่าจากสูตรจะได้ $t = 0$

วิธีสอนแบบโครงการ	กลุ่มควบคุม
$n_1 = 7$	$n_2 = 7$
$\bar{X}_1 = 76.14$	$\bar{X}_2 = 71.71$
$S_1^2 = 92.47$	$S_2^2 = 78.23$

∴ แทนค่าจากสูตรจะได้ $t = .90$

7.6 สำหรับผลการทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของคะแนนเจตคติของกลุ่มทดลองโดยให้ข้อมูลย้อนกลับใช้แบบสังเกตการปฏิบัติที่ระดับต่างๆ ของวิธีสอน และกลุ่มควบคุมที่ใช้วิธีสอนบรรยายประกอบสาธิต โดยไม่ให้ข้อมูลย้อนกลับเป็นดังนี้

วิธีสอนโดยใช้บทเรียนโมดูล	กลุ่มควบคุม
$n_1 = 7$	$n_2 = 7$
$\bar{X}_1 = 72.71$	$\bar{X}_2 = 71.71$
$S_1^2 = 97.57$	$S_2^2 = 78.23$

∴ แทนค่าจากสูตรจะได้ $t = .28$

วิธีสอนแบบโครงการ

$$n_1 = 7$$

$$\bar{X}_1 = 70.85$$

$$S_1^2 = 95.14$$

∴ แทนค่าจากสูตรจะได้ $t = -1.17$

กลุ่มควบคุม

$$n_2 = 7$$

$$\bar{X}_2 = 71.71$$

$$S_2^2 = 78.23$$